

DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENT

Fiskeriministeren

Riksrevisjonen
Postboks 6835 St. Olavs plass
Pilestredet 42
0130 OSLO

Deres ref
2017/01526-236

Vår ref
17/6490-5

Dato
7. februar 2019

**Ang. anmodning om redegjørelse ifb. med Dokument 3:x (2018-2019)
*Riksrevisjonens undersøkelse av myndighetenes arbeid med å ivareta miljø og fiskeri ved petroleumsvirksomhet i nordområdene***

Det vises til forsendelse av 22.01.19, hvor fiskeriministeren bes redegjøre for hvordan departementet vil følge opp Riksrevisjonens (RR) merknader og anbefalinger i forbindelse med Dokument 3:x (2018-2019) *Riksrevisjonens undersøkelse av myndighetenes arbeid med å ivareta miljø og fiskeri ved petroleumsvirksomhet i nordområdene*.

Særlig vises det til omtalen av seismikkrådgevingen fra myndighetene (pkt. 2.4) og RRs tilrådninger i den forbindelse (pkt. 3). I den anledning ønsker jeg å bemerke at kunnskap om ressursgrunnlaget på norsk sokkel er avgjørende for god og forsvarlig ressursforvaltning. Seismikk er et nødvendig virkemiddel for å kartlegge petroleumsressursene, og det er avgjørende for å sikre god ressursforvaltning, høy verdiskaping og statlige inntekter fra Norges petroleumsressurser. Dette har Stortinget gitt sin tilslutning til gjennom Innst. 322 S (2016-2017).

Seismikk og fisk

RR anbefaler at OED og NFD i samarbeid bør "sette i verk tiltak for å gjøre seismikkrådgevingen mer systematisk og kunnskapsbasert". Til dette vil jeg bemerke at regjeringen har i lengre tid vært opptatt av å forbedre seismikkrådgevingen. Dette fordi petroleumsnæringen og fiskerinæringen er to viktige næringer for Norge. Helt siden 1960-tallet har sameksistens vært den vedtatte politikk på området. Sameksistens innebærer at begge næringer tilpasser seg hverandre. Seismikkinnsamling kan i enkelte tilfeller medføre arealkonflikt mellom petroleums- og fiskerinæringen.

Derfor er det viktig å være klar over at myndighetene allerede har gjennomført flere endringer i regelverket for å bedre sameksistensen på havet. Det er innført krav om sporing av

seismikkfartøy, krav om fiskerikyndig om bord på seismikkfartøy, og også tids- og områdebegrensninger for innsamling av seismiske data. Videre har både regjeringen og Norsk olje og gass utgitt henholdsvis en veileder og retningslinjer for sameksistens mellom fiskerinæringen og petroleumsindustrien ved seismiske undersøkelser. Likevel ser vi at seismikkundersøkelser til tider vil kunne påføre fiskerne ulemper. Petroleumsloven har derfor særlige regler om erstatning til norske fiskere for økonomisk tap som følger av bl.a. seismikkinnsamlinger.

Dersom det oppstår situasjoner hvor Oljedirektoratet og Fiskeridirektoratet er uenige om en undersøkelse bør gjennomføres som innmeldt eller ikke, foreligger det retningslinjer for å sikre en helhetlig vurdering av slike saker, samt en rask avklaring. Retningslinjene legger til rette for at sakene løftes til direktørnivå hos direktoratene, og dersom det heller ikke der oppnås enighet, skal Oljedirektoratet løfte saken til Olje- og energidepartementet (OED) for avgjørelse i samråd med Nærings- og fiskeridepartementet (NFD). NFD og OED legger til grunn at direktoratene gjør sitt beste for å avklare uenighet på direktørnivå, og at det bare unntaksvis er behov for å løfte sakene til departementsnivå.

Vilkår og begrensninger for utvinningstillatelser er knyttet til spesifikke geografiske områder og vil fremgå i utlysningen av konsesjonsrundene. Stortinget har gjennom forvaltningsplanene tatt stilling til områdespesifikke vilkår på deler av sokkelen. Slike vilkår for når seismiske undersøkelser kan gjennomføres oppstilles i den enkelte utvinningstillatelse. I vilkårene i utvinningstillatelsene er det et generelt påbud om å vise hensyn til fiskerivirksomheten. Det fremgår blant annet at "*Ved planleggingen av seismiske aktiviteter skal rettighetshaverne ta særlig hensyn til fiskeriaktivitetene og til forekomst av kritiske stadier av marine organismer når programmene utformes.*", jf. vilkår for TFO 2018.

Havforskningsinstituttet har i lengre tid arbeidet for å styrke kunnskapsgrunnlaget sitt for å bedre sin seismikkrådgevingen. Bl.a. har gytekart blitt digitalisert og tilgjengeliggjort, det har blitt gjennomført nye kartlegginger av gyteområder, og det er opprettet nye stillinger ved instituttet for seismikkrådgeving, Videre er det startet opp prosjekter for å enda bedre identifisere de viktigste gyteperiodene, kartlegge hvordan seismikk påvirker gyteatferd, og måling og modellering av støy i Nordsjøen. At instituttet skal fortsette med en sterk innsats innen seismikkrådgeving er også nedfelt i tildelingsbrevet fra departementet.

Seismikk og sjøpattedyr

RR uttaler i sin rapport at "*... myndighetenes tiltak ikke er tilstrekkelige for å beskytte sjøpattedyr mot negative effekter av seismikk.*" Videre anbefales det å "*sørge for at seismikkrådgevingen også ivaretar hensynene til sjøpattedyr*". Jeg mener at vår seismikkrådgeving ivaretar hensynet til sjøpattedyr.

I 2013 ble Barentshavet sørøst åpnet for petroleumsvirksomhet gjennom Stortingets behandling av Meld. St. 36 (2012–2013) *Nye muligheter for Nord-Norge – åpning av Barentshavet sørøst for petroleumsvirksomhet* og Meld. St. 41 (2012-2013) *Tilleggsmelding til Meld. St. 36 (2012-2013) Nye muligheter for Nord-Norge - åpning av Barentshavet sørøst for petroleumsvirksomhet*, jf. Innst. 495 S (2012-2013). I den forutgående konsekvensutredningen som er

vedlegg til de nevnte stortingsmeldingene, fremkommer det at i "Norge er det antatt liten påvirkning på marine pattedyr innen områder som er åpnet for petroleumsvirksomhet. Dette tema har dermed fått lite oppmerksomhet", jf. *Konsekvensutredning etter petroleumsloven for Barentshavet sørøst, vedlagt innkomne høringsuttalelser* av oktober 2012.

Gjennom forvaltningsplanene gjøres det detaljerte vurderinger av påvirkninger både i forhold til miljø og andre næringer. Herunder omfattes også sjøpattedyr. Påvirkning fra undervannsstøy på sjøpattedyr er spesifikt omtalt og vurdert gjennom Meld. St. 10 (2010–2011) *Oppdatering av forvaltningsplanen for det marine miljø i Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten*, Meld. St. 35 (2016–2017) *Oppdatering av forvaltningsplanen for Norskehavet* og Meld. St. 37 (2012–2013) *Helhetlig forvaltning av det marine miljø i Nordsjøen og Skagerrak (forvaltningsplan)* uten at det her ble vurdert nødvendig med avbøtende tiltak.

I nettopp den typen omfattende og systematiske prosesser, som åpningsprosesser og forvaltningsplaner, blir slike problemstillinger identifisert, og det blir om nødvendig iverksatt avbøtende tiltak.

I FFI-Rapport 17/00075 *Effekter av menneskeskapt støy på havmiljø - rapport til Miljødirektoratet om kunnskapsstatus fra Forsvarets forskningsinstitutt* av 13. januar 2017 ble blant annet såkalt "soft start" fremhevet som ett anbefalt tiltak. I rapporten fremgår det også at "... både seismikk og militære sonarer kan gi direkte skade på fisk og pattedyr. Spesielt følsomt er hørselsorganet. Skadeomfanget er imidlertid begrenset til nærområdet noen hundre meter fra kilden. Skadeeffekter vil sannsynligvis ikke gi noen populasjonseffekter".

Jeg vil vise til at vi har gjort endringer i regelverket for seismiske undersøkelser. Fra 1. januar 2018 lyder § 8 i ressursforskriften som følger: *Ved oppstart av seismisk undersøkelse skal det gjøres en gradvis oppstart av lydkilden for å gi fisk og marine pattedyr mulighet til å forlate nærområdet for undersøkelsen.* Således innebærer dette tiltaket at seismikkinnsamlingen startes opp med en mindre kraftig lydkilde (soft start) slik at fisk og sjøpattedyr kan svømme vekk før innsamlingen starter opp for fullt. Dette er et viktig tiltak siden det da er gode muligheter for å trekke unna lydkilden.

I løpet av 2018 har også Havforskningsinstituttet styrket sitt kunnskapsgrunnlag for inkludering av sjøpattedyr i instituttets seismikkrådgiving, blant annet ved å kartfeste de viktigste beiteområdene for hval, og fra 2019 inngår disse i instituttets rådgiving. I den sammenheng kan det nevnes at områdene befinner seg utenfor områdene som er åpnet for kommersiell seismikk, så det vil få liten betydning for seismiske undersøkelser.

Med hilsen

Harald Tom Nesvik